

Marija kaip moteris ir šventoji

Marija mums yra mažiausiai pažįstama iš visų Apreiškimo dalykų. Ji yra istorinė asmenybė. Bet šitas josios istoriškumas yra iškeltas aukščiau laiko. Išorinis Marijos veikimas paskęsta vidinio gyvenimo prasingume.

Marijos gimimas yra žmogaus atsakymas į Dievo kvietimą parengti jam vietą pasaulyje. Marijos siekė visi: ir pasaulis, kad būtų atbaigtas, ir žmogus, kad galėtų pasirodyti pasiruošęs, ir Dievas, kad galėtų nusileisti pasaulin. Ji yra Dievo ir žmogaus bendradarbiavimo rezultatas.

Būdama pasaulio siela, Marija tampa visų mūsų Motina ir Gimdytoja .

Amžinasis moteriškumas

Sujungdama savyje aukščiausias moteriškąsias vertybes, Marija tapo ne tik malonės pilnėja, ne tik palaimintą tarp moterų, bet ir tuo amžinojo moteriškumo idealu, į kurį krypta visų mūsų akys. Marija yra pilnutinė Moteris. Moterį mes visada išgyvename, kaip gyvybės davėją ir sykiu kaip gyvybės priėmėją į savo mylinčias bei globojančias rankas. ***Mes ne tik gimstame iš moters, bet mes norime, kad ir mirties valandą mums akis užspaustų kuri nors mūsų mylima moteris:*** motina, žmona, sesuo ar mylimoji. Gyvybės buvimas yra supintas su moteriškąja būtybe, ir šiuo supynimu mes nei norime, nei galime nusikratyti.

Krikščioniškasis ***Apreiškimas Mariją stato*** ne tik žmonijos, bet ir viso ***pasaulio pradžioje***. Tas pats Apreiškimas rodo mums Mariją ***ir amžių pabaigoje***. Tuo Marija virsta anuo ***amžinuoju moteriškumu, kuris būtų iš savęs išleidžia ir vėl ją į save suima.*** „Viešpats sukūrė mane savo kelių pradžioje, kaip pirmą savo ankstesnių darbų... kai dar nebuvo gelmių, aš buvau pagimdyta... Prieš padedant kalnų pamatus, prieš kalvas aš gimiau. Žemės ir laukų jis dar nebuvo padaręs nei pirmųjų molio grumstų. Aš ten buvau, kai jis dėjo dangaus skliautą į vietą, kai nubrėžė ratą ant bedugnės paviršiaus, kai tvirtino aukštai dangaus skliautą, kai įrengė bedugnės šaltinius, kai paskyrė jūrai ribas,... kai nustatė žemės pamatus. ***Tuomet aš buvau jo talkininkė***" (Pat 8, 22-30). Senajame Testamente šie žodžiai yra taikomi Dieviškajai Išminčiai - Sofijai. Tačiau Bažnyčia juos taiko Marijai, jungdama tuo būdu ją su Dieviškąja Išmintimi ir padarydama ją anuo pirmąsiais pradū, kuris glūdi amžinuosiuose Viešpaties planuose. Apreiškimas pasakoja mums apie moterį, kuri yra apsiausta saule, mėnulis po jos kojomis ir ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. Šitoji moteris yra persekiojama slibino, kuris tyko praryti jos kūdikį. „Bet moteriai buvo duoti du didžiojo erelio sparnai skristi į dykumą, į savo būstinę" (Apr 12, 14). Slibinas jos nejveikė ir nuėjo kariauti su „kitais jos palikuoniais, kurie laikosi Dievo įsakymų" (Apr 12, 17). Šitas slibinas yra tas pats senasis Dievo priešininkas, apie kurį dar Senojo Testamento pačioje pradžioje pasakyta, kad Viešpats padarys moterį žalčio priešu, kad jos atžala sutrins jam galvą, o jis tykos jai įgelti į kulnį. ***Kova tarp slibino ir moters trunka nuo pat pasaulio pradžios ir truks ligi jo pabaigos, nes tai yra žmogiškojo gyvenimo kova.*** Kiekviena moteris dalyvauja šioje kovoje ypatingu būdu, nes kiekviena dalyvauja ypatingu būdu ir žmogiškajame gyvenime, ne tik jį pradėdama, bet ir jį ugdydama, ir jį kilnindama bei kultūrinama. Ispanų filosofas Jose Ortega y Gassetas moteriai skiria būti konkrečiu idealu, vyrų užbūrimu ir iliuzija. Tačiau šitą užbūrimą bei iliuziją Ortega supranta ne paviršutiniškai, bet giliausia prasme, būtent: „ryšium su vyro tobulinimu. Čia kaip tik ir glūdi didžioji moters reikšmė. ***„Bet kuri vyro sukurta pažanga jo veikalais nepaliečia gyvenimo branduolio, - teigia Ortega. - Atvirkščiai, moters pažanga yra aukštesnės rūšies; ji liečia patį mūsų gyvenimą ir yra naujo žmogiškumo gemalas"*** . Kaip tik todėl moteris ir įsijungia ypatingu būdu į žmogiškąją mūsų būtį ir dalyvauja jos kovoje, anoje amžinoje kovoje už galutinį visų mūsų likimą. Marija, kaip aukščiausia moteriškumo išraiška, turi šioje kovoje didžiausią dalį. ***Pralaimėjus kovą pirmajai žemiškajai moteriai, Marija***

stoja jos vietoje kaip Naujoji leva ir veda šią kovą per visus laikus ligi amžių pabaigos. Užtat ji ir išeis laimėtoja. Pastarąją žemiškosios istorijos valandą ji pasirodys ne paprastos kuklios mergaitės pavidalu kaip Nazarete, bet apsisiautusi saule, mėnuliu po kojomis ir žvaigždėmis ant galvos; pasirodys kaip visos kūrinių Karalienė ir Valdovė. Buvusi jėga ir planu šiai kūrinių kilti, ji surinks ją visą aplink save, kada Dieviškoji Galybė savo veiksmu šią kūrinių iš naujo perkurs.

Filosofiniuose svarstymuose (plg. Solovjovą, Bulgakovą) **Marija yra pasaulio vienybės ir grožio pradas.** Ji teikia jam gyvybės ir šilumos, padaro pasaulį žmogaus gyvenamąja vieta, jo tėviške, į kurį jis vėl grįš, prisikėlus jo kūnui. Moteriškasis pradas, išplitęs Marijoje ligi visos būties, pripildo šią būtį jaukumo ir patrauklumo. **Marijos dėka žemė darosi švelni ir todėl pakeliama, nepaisant, kad ji vis dėlto ir toliau pasilieka „ašarų slėnis“.** Todėl liturginė kalba, norėdama išreikšti šią metafizinį grožio pradą Marijoje, renkasi kuo gražiausius palyginimus, kuo nuostabius vaizdus ir jais apvelka Marijos būtybę. Duodama grožio, šilumos ir gyvybės pasauliui, Marija viso to turi savyje perteklių ir spinduliuoja į aplinką. **Susilietimas su Marija yra galimas grožio ir meilės keliu.**

Todėl visais laikais ir visose Mariją garbinančiose tautose ši Amžinoji Moteris yra buvusi didelio meno šaltinis. Iš jos kulto išdygo genialių madonų ciklas. Rafaelio, Fra Angelico, Dürerio, Murillo, Rubenso ir kitų dailininkų. Iš jos kulto kilo nuostabių giesmių, kaip Palestrinos „Stabat Mater“, liturginė „Salve regina“, Schuberto „Ave Maria“, Sasnausko „Marija, Marija“ ir t. t. Iš jos kulto atsirado pasaulinių lyrikos kūrinių, kaip Eichendorfo, Novalio, Rilke's arba kad ir Dante's Marijos pagarbinimas „Dieviškosios komedijos“ pabaigoje.

Menininkai, kurie gal labiau negu kiti žmonės jaučia moteriškumo vaidmenį būties sąrangoje, savaime krypta į Mariją, nes joje regi amžiną ir neprilygiamą šito moteriškumo įsikūnijimą ir buvimą. Kiekviena moteris, kurią jie kada nors yra mylėję ar gerbę, jiems pasidaro tik kelias į Mariją, tik netobula šios Pilnutinės Moters išraiška. „Aš Tave matau tūkstantyje paveikslų, - sako Novalis, - bet nė vienas negali man išreikšti to, ką aš regiu savo širdyje“. Tai gali būti kiekvieno žmogaus posakis apibūdinantis Marijos išgyvenimą. Ją regime tūkstančiuose moterų ir mergaičių. Tačiau nė viena jų negali išsemti to amžinojo dieviškojo moters idealo, to dieviško grožio pilnatvės, kurį žmogus regi bei išgyvena Dievo Motinoje ir sykiu Mergelėje Marijoje. **„Kurie mane randa, randa gyvenimą ir semiasi Viešpaties išganymo. Visi, kurie mane nekenčia, myli mirtį“.** Rasti Mariją reiškia rasti visokeriopos gyvybės bei išganymo šaltinį. Nekęsti Marijos, reiškia nekęsti gyvybės ir tuo pačiu mylėti mirtį.